

Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW, schválený 1979, platný od 3.9.1981, pre ČSFR platný od 1987, zákon č. 62/1987 Zb.) v čl. 1 definuje diskrimináciu žien ako „akékoľvek rozlišovanie, postihovanie alebo zvýhodňovanie na základe pohlavia, ktorých účelom alebo účinkom je poškodiť alebo porušiť uznávanie, užívanie alebo uplatňovanie ľudských práv a základných slobôd v politickej, ekonomickej, spoločenskej, kultúrnej, občianskej alebo vo všetkých ostatných oblastiach ženami bez ohľadu na ich manželský stav a na základe rovnosti mužov a žien.“

Dohovor upravil aj povinnosti štátov, ktoré na ochranu žien pred diskrimináciou musia urobiť. Princíp rovnoprávnosti sa musí odraziť v ich národných ústavách i ďalšej legislatíve, ktorá musí obsahovať aj prípadné sankcie zakazujúce akúkoľvek diskrimináciu žien.

V článku 5 Dohovoru od štátov požaduje, aby urobili opatrenia na zmenu spoločenských a kultúrnych vzorov správania sa mužov a žien s cieľom dosiahnuť odstránenie predsudkov a zvykov, ktoré sú založené na myšlienke podradenosti alebo nadradenosti jedného z pohlaví alebo stereotypných úloh mužov a žien.

Prvý krát bola v medzinárodnom dohovore zakotvená nevyhnutnosť zmeny spoločenských a kultúrnych zvyklostí a stereotypov týkajúcich sa správania žien a mužov. Fakticky sa tak uznalo, že základným problémom rovnosti práv rodov a diskriminácie žien je spoločenské vedomie o postavení, úlohách a rolách žien a mužov.^[1] V súlade s čl. 17 Dohovoru (CEDAW) nad jeho dodržiavaním vykonáva kontrolu Výbor pre odstránenie diskriminácie žien. Zmluvné strany sú povinné každé štyri roky predkladať správy o legislatívnych, súdnych, administratívnych alebo iných opatreniach, ktoré prijali za účelom uvedenia Dohovoru do života a o pokroku, ktorý sa v tomto smere dosiahol.

Opčný protokol k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (prijatý 22.12.1999, ratifikovaný 22.9.2000, uverejnený v Zb. č. 343/2001 Z.z.) Z hľadiska implementácie Dohovoru (CEDAW) je považovaný za inštitút garancie ženských ľudských práv v krajinách, ktoré Opčný protokol prijali, nakoľko umožňuje ženám podávať individuálne sťažnosti na porušovanie ľudských práv žien Výboru pre odstránenie diskriminácie žien, ktorý musí tieto sťažnosti prerokovať a riešiť.

[1] ZACHOVÁ, A. – ZACHOVÁ, Z. (2001): Ľudské práva žien – neoddeliteľná súčasť univerzálnych základných ľudských práv a slobôd. in *Nerovné cesty k rovnosti /Pohľady na ľudské a občianske práva žien na Slovensku/*, 1 BICFS, Bratislava, s.18